

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku R. J.
przy uczestnictwie E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 20 grudnia 2018 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Okręgowego w P.
z dnia 6 kwietnia 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w
orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

W dniu 10 lutego 2015 r. R. J. wniósł o ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika postępowania E. sp. z o.o. z siedzibą w P. Z protokołu rozprawy w dniu 5 kwietnia 2017 r. wynika, że Sąd Rejonowy dopuścił i przeprowadził dowód z ustnej opinii uzupełniającej biegłego sądowego D. B. Po opuszczeniu sali rozpraw przez biegłego, wnioskodawca złożył wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. Nie został on formalnie rozpoznany przez Sąd. Z zapisu w protokole wynika dalej, że wnioskodawca opuścił salę rozpraw, zaś Sąd postanowił

zaliczyć w poczet dowodów dokumenty na wyszczególnionych kartach akt. Następnie przewodniczący zamknął rozprawę i odroczył ogłoszenie postanowienia do dnia 19 kwietnia 2017 r. W tym dniu zostało ogłoszone postanowienie oddalające wniosek R. J., przy czym wnioskodawca nie uczestniczył w ogłoszeniu tego orzeczenia, mimo zapisu tej treści w protokole z jego ogłoszenia. Pismem z dnia 14 grudnia 2017 r. wnioskodawca wniósł o przywrócenie mu terminu do złożenia apelacji od powyższego postanowienia. Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w osobie tego samego sędziego, który wydał postanowienie oddalające wniosek o ustanowienie służebności przesyłu, przywrócił R. J. termin do wniesienia apelacji i sprostował nieprawdziwy zapis w protokole z jego ogłoszenia.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił apelację R. J. Uznał, że została ona wniesiona po upływie ustawowego terminu, zaś przywrócenie przez Sąd pierwszej instancji terminu do jej złożenia było niezasadne, albowiem wnioskodawca nie wykazał przesłanek z art. 168 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie, wnioskodawca, zarzucając naruszenie art. 45 Konstytucji, art. 78 Konstytucji, art. 176 Konstytucji, art. 367 k.p.c., art. 5 k.p.c., art. 379 pkt 5 k.p.c. oraz art. 373 k.p.c., wniósł o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 373 k.p.c., postępowanie przed sądem drugiej instancji obejmuje również kontrolę prawidłowości wydanego przez sąd pierwszej instancji postanowienia o przywróceniu terminu do wniesienia apelacji. Odmienna ocena okoliczności sprawy może przy tym doprowadzić Sąd drugiej instancji do konkluzji o braku podstaw do przywrócenia terminu i w rezultacie do odrzucenia apelacji jako spóźnionej. Postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 22 grudnia 2017 r. przywracające termin nie zawiera uzasadnienia, ale fakt uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu stanowi asumpt do przyjęcia, że wnioskodawca istotnie nie dochował ustawowego terminu do złożenia apelacji od postanowienia z dnia 19 kwietnia 2017 r. bez swojej winy. Już w piśmie zawierającym wniosek o przywrócenie terminu wnioskodawca wskazał, że opuścił w dniu 5 kwietnia 2017 r. salę rozpraw w przekonaniu, że postępowanie będzie się dalej toczyć i nie miał podstaw do przyjęcia, że sąd wyda w tym dniu postanowienie rozstrzygające merytorycznie jego wniosek (lub odroczy jego ogłoszenie). Wyjaśnienia te,

powtórzone następnie w zażaleniu są wiarygodne, jeśli zważyć, że z zapisu w protokole rozprawy z dnia 5 kwietnia 2017 r. nie wynika, aby Sąd Rejonowy zareagował w jakikolwiek sposób na fakt opuszczenia przez wnioskodawcę Sali rozpraw, choćby przez pouczenie go, że rozprawa się jeszcze nie skończyła, a opuszczenie przez niego w tym momencie sali nie tamuje dalszego postępowania, które może się zakończyć wydaniem orzeczenia rozstrzygającego jego wniosek. Wnioskodawca nie uczestniczył także w ogłoszeniu postanowienia z dnia 19 kwietnia 2017 r., o terminie którego nie został poinformowany. Wnioskodawca, liczący 79 lat, działał bez profesjonalnego pełnomocnika procesowego w tej sprawie, co nakładało na Sąd Rejonowy obowiązki informacyjne (art. 5 k.p.c.), których Sąd nie zrealizował. Wszystkie te okoliczności prowadzą do wniosku, że postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 22 grudnia 2017 r. przywracające R. J. termin do wniesienia apelacji od postanowienia z dnia 19 kwietnia 2017 r. było zasadne, albowiem wnioskodawca uchybił terminowi bez swojej winy (art. 168 k.p.c.).

W tej sytuacji zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego podlegało uchyleniu (art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

jw